

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini  a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

franceză

Swipe to change

Ce lege se aplică

Luxemburg

1 Izvoarele normelor în vigoare**1.1 Normele de drept intern**

Nu există un cod de drept internațional privat luxemburghez. Dispozițiile privind conflictul de legi în dreptul intern sunt dispersate în diferite coduri și legi speciale. Chestiunea este reglementată în mare măsură de convențiile internaționale multilaterale și de legislația secundară europeană.

1.2 Convențiile internaționale multilaterale

Un număr semnificativ de norme privind conflictul de legi provin din convențiile internaționale multilaterale la care Luxemburgul este parte. Aceste convenții, în majoritatea lor, au fost elaborate în cadrul Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat.

Un rezumat al acestor acorduri poate fi găsit pe site-ul [Conferinței de la Haga](#).

1.3 Principalele convenții bilaterale

Anumite convenții bilaterale conțin norme privind conflictul de legi. Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați site-ul web [Legilux](#).

2 Punerea în aplicare a normelor privind conflictul de legi**2.1 Obligația judecătorului de a aplica din proprie inițiativă normele privind conflictul de legi**

În ceea ce privește aspectele referitoare la statutul persoanelor, instanța invocă conflictul de legi din oficiu. Acest lucru nu este valabil pentru situațiile în care părțile pot alege în mod liber dreptul aplicabil, cum este cazul, de exemplu, în materie contractuală, dat fiind principiul libertății de alegere a legii aplicabile de către părți. În acest caz, instanța invocă norma privind conflictul de legi din oficiu doar dacă este vorba despre o situație de încălcare evidentă a legii. Instanța sesizată va aplica în mod automat legislația sa națională dacă părțile nu au solicitat aplicarea unei legi străine.

2.2 Retrimiteră

În Luxemburg, în domeniile care nu sunt reglementate de o convenție internațională sau de un regulament european, care să excludă în mod specific trimiterea (*renvoi*), jurisprudența admite trimiterea într-o oarecare măsură. În cazul în care, în urma aplicării normei privind conflictul de legi, trimiterea desemnează legislația națională a instanței sesizate, trimiterea respectivă este admisă, însă aceasta se oprește aici. Se consideră că aceasta face trimitere la dreptul material al instanței sesizate.

Trimiterea este exclusă în cazurile în care părțile au libertatea de a alege legea aplicabilă.

2.3 Schimbarea punctului de legătură

Conflictul mobil (*conflit mobile*) se referă la ipoteza în care, printr-o modificare a factorului de legătură care stabilește legea aplicabilă, o situație intră succesiv sub incidența a două sisteme juridice diferite. Conflictul mobil este definit drept conflictul de legi în timp, din cauza deplasării în spațiu a factorului de legătură.

În Luxemburg, legislația nouă se aplică efectelor viitoare ale unei situații dobândite în trecut dar ale cărei efecte persistă în prezent. Cu toate acestea, legislația nouă care stabilește norma privind conflictul de legi va fi aplicabilă în cazul în care se aduc modificări unei situații dobândite în temeiul vechii legi aplicabile recunoscute.

2.4 Excepții de la aplicarea generală a normelor privind conflictul de legi

Există cazuri în care instanța sesizată trebuie să aplice propria lege națională chiar dacă norma privind conflictul de legi atribuie această competență unei alte legi:

imposibilitatea de a stabili legea străină;

în cazul apatrizilor;

absența unei soluții în temeiul legii străine;

în cazul adoptării unor măsuri provizorii de urgență;

în cazul în care legea străină este contrară ordinii publice a statului instanței sesizate.

În cazul în care dispozițiile sunt de aplicare imediată, instanța aplică, de asemenea, legea forului (*lex fori*):

legi de procedură și legi de organizare judiciară;

dispoziții legale care reglementează protecția lucrătorilor și contractele de închiriere;

protecția juridică a consumatorilor;

În cele din urmă, dacă aplicarea legii instanței sesizate a fost respinsă de către părți cu un scop vădit fraudulos în favoarea unei legi străine a cărei competență a fost invocată în mod artificial, instanța trebuie să refuze să țină seama de această lege și trebuie să restabilească aplicarea propriei legi naționale.

2.5 Proba legii străine

Întrucât în Luxemburg legea străină reprezintă pentru instanța luxemburgheză un fapt, cel care o invocă trebuie, în principiu, să o dovedească. Părțile, mai exact partea a cărei solicitare face obiectul legii străine, trebuie să furnizeze dovezi în acest sens.

3 Normele privind conflictul de legi**3.1 Obligații contractuale și acte juridice**

În principiu, obligațiile contractuale sunt reglementate de voința exprimată de părți, sub rezerva respectării dispozițiilor imperative privind ordinea publică și încălcarea legii.

În absența unei opțiuni exprimate de către părți, sunt aplicabile dispozițiile Convenției de la Roma din 1980 și ale Regulamentului (CE) nr. 593/2008 din 17 iunie 2008. În acest din urmă caz, instanța va aplica legea cea mai adecvată din punct de vedere obiectiv.

3.2 Obligații extracontractuale

În principiu, obligațiile necontractuale sunt reglementate de legea locului în care s-a produs fapta care a cauzat prejudiciul sau obligația, cu excepția cazului în care o altă lege are legături mai strânse cu faptele sau dacă se aplică o convenție internațională.

3.3 Statutul persoanei, aspectele legate de starea civilă (nume, domiciliu, capacitate)

În principiu, statutul personal este reglementat de legislația națională a persoanei fizice, sub rezerva îndeplinirii criteriilor emergente precum reședința obișnuită a părților și, în special, cea a copiilor în cauză. Acest lucru se aplică, de asemenea, în cazul formării, al componenței și al condițiilor de schimbare a numelui, întrucât acesta face parte din statutul persoanei respective.

Capacitatea generală de a întocmi acte juridice, precum și capacitatea procesuală (*locus standi*) sunt reglementate de legislația națională a persoanei în cauză. Cu toate acestea, calitatea de a acționa în justiție este reglementată de legea aplicabilă dreptului respectiv, având în vedere că aceasta ține de esența dreptului. În materie contractuală, această normă este atenuată, în cazul în care celălalt contractant este de bună credință dar a fost surprins de invocarea unei cauze de incapacitate necunoscute în țara în care a fost îndeplinit actul. În acest caz, se admite să se acorde prioritate legii locului unde a avut loc executarea în locul legii naționale.

3.4 Stabilirea filiației, inclusiv adopția

3.4.1 Stabilirea filiației

În Luxemburg, în ceea ce privește filiația legitimă, se aplică, în principiu, legea care reglementează căsătoria, și anume legea națională comună a părinților; în lipsa acesteia, se aplică legea domiciliului comun, iar în lipsa acesteia, legea forului.

Tot ceea ce are legătură cu stabilirea filiației naturale este, în principiu, reglementat de legea națională a copilului.

În ceea ce privește natura probelor pentru stabilirea filiației, condițiile de fond privind recunoașterea, termenul și pierderile drepturilor pentru contestarea filiației și mijloacele de apărare opozabile cererii, se aplică legea națională a copilului.

3.4.2 Adopția

- Condițiile adopției

În principiu, în conformitate cu articolul 370 din Codul civil, condițiile necesare pentru adopție sunt reglementate de legea națională a persoanei sau a persoanelor care adoptă. În cazul în care cei doi soți care adoptă au cetățenii diferite, legea aplicabilă este cea a reședinței obișnuite comune la momentul depunerii cererii. Cu toate acestea, condițiile necesare pentru realizarea adopției rămân, în principiu, sub incidența legii naționale a persoanei adoptate. Există o singură excepție de la acest principiu, în cazul în care, în urma adopției, persoana adoptată dobândește cetățenia persoanei care adoptă. În acest caz, condițiile sunt reglementate de legea națională a persoanei care adoptă.

- Efectele adopției

Efectele adopției sunt reglementate de legea națională a persoanei sau a persoanelor care adoptă. În cazul în care adopția este realizată de doi soți cu cetățenii diferite sau care sunt apatrizi sau în cazul în care unul dintre soți este apatrid, legea aplicabilă este cea a locului reședinței obișnuite comune la momentul intrării în vigoare a adopției.

În cazul adopțiilor efectuate în străinătate, există posibilitatea unui conflict între normele de competență prevăzute de legea națională a persoanei care adoptă și cele prevăzute de legea națională a persoanei adoptate. În acest caz, adopția este încheiată în mod valabil dacă aceasta a avut loc cu respectarea formelor prevăzute de legea țării în care a avut loc adopția și a fost efectuată în fața autorităților competente conform aceleiași legi.

3.5 Căsătoria, cuplurile necăsătorite/care locuiesc împreună, parteneriatele, divorțul, separarea judiciară, obligațiile de întreținere

3.5.1 Căsătoria

- Condițiile de valabilitate a căsătoriei

Condițiile de formă sunt, în principiu, reglementate de legea locului unde este încheiată căsătoria.

Pentru ca o căsătorie să fie valabilă, în temeiul Convenției de la Haga din 14 martie 1978 privind declararea și recunoașterea valabilității căsătoriilor, trebuie să fie respectate condițiile de fond prevăzute de legile interne ale fiecăruia dintre cei doi soți. Legile interne sunt cele desemnate de normele privind conflictul de legi din statul în care este încheiată căsătoria. În plus, este necesar, de asemenea, cu condiția ca cel puțin unul dintre soți să aibă cetățenia statului respectiv sau să își aibă reședința obișnuită pe teritoriul statului respectiv, să fie respectate condițiile de fond prevăzute de legea statului în care este încheiată căsătoria. Legea care reglementează condițiile de valabilitate a căsătoriei se aplică, de asemenea, condițiilor de fond pentru acțiunea în declararea nulității căsătoriei.

În cazul căsătoriilor încheiate în străinătate, există o prezumție de valabilitate atunci când se prezintă certificatul de căsătorie întocmit în conformitate cu cerințele formale prevăzute de legea locului în care a fost încheiată căsătoria. Recunoașterea poate fi refuzată în cazul în care căsătoria încheiată în străinătate este în mod evident incompatibilă cu ordinea publică din Luxemburg.

- Efectele căsătoriei

În lipsa unei cetățenii comune, efectele în Luxemburg sunt reglementate, în principiu, de legea domiciliului comun al soților, și anume locul în care cuplul este stabilit efectiv.

3.5.2 Cuplurile necăsătorite/care locuiesc împreună și parteneriatele

Nu există nicio normă privind conflictul de legi pentru uniunea liberă sau concubinajul în măsura în care, în dreptul luxemburghez, relațiile dintre concubini constituie o situație de facto.

Legea aplicabilă parteneriatelor încheiate în Luxemburg este legea forului.

Este posibilă obținerea unei înscrieri în registrul de stare civilă pentru partenerii care și-au înregistrat parteneriatul în străinătate, cu condiția ca ambii parteneri să fi îndeplinit la data încheierii parteneriatului în străinătate condițiile prevăzute la articolul 4. Din momentul în care parteneriatul încheiat în străinătate este recunoscut în Luxemburg, se aplică aceleași avantaje precum cele acordate parteneriatelor încheiate în Luxemburg.

3.5.3 Divorțul și separarea judiciară

În cazul în care soții au aceeași cetățenie, divorțul și separarea de drept sunt reglementate de legea națională a soților. În caz contrar, se aplică legea domiciliului comun efectiv al acestora. În cazul în care aceste două criterii lipsesc, se aplică legea forului.

Aceste reguli se aplică, de asemenea, în ceea ce privește admisibilitatea divorțului în general, cauzele acestuia, efectele acestuia și măsurile accesorii.

3.5.4 Obligațiile de întreținere

În temeiul articolului 15 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 privind obligațiile de întreținere, legea aplicabilă obligațiilor de întreținere se stabilește în conformitate cu Protocolul din 23 noiembrie 2007 privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei. Principiul este cel al aplicării legii statului în care își are reședința obișnuită creditorul obligației de întreținere, însă părțile pot decide, de comun acord, să desemneze, în cazul procedurilor aflate deja în derulare, legea forului sau una dintre următoarele legi:

- a) legea oricărui stat a cărui cetățenie o are oricare dintre părți la data desemnării;
- b) legea statului reședinței obișnuite a oricăreia dintre părți la data desemnării;
- c) legea desemnată de părți ca fiind aplicabilă relațiilor lor patrimoniale sau legea aplicată în fapt relațiilor respective;
- d) legea desemnată de părți ca fiind aplicabilă divorțului sau separării lor de drept ori legea aplicată în fapt divorțului sau separării lor de drept.

3.6 Regimul proprietății matrimoniale

Regimul matrimonial este supus legii interne desemnate de soți înainte de căsătorie.

În cazul în care, la momentul căsătoriei, soții nu au făcut nicio alegere în acest sens, legea aplicabilă se stabilește în conformitate cu Convenția de la Haga din 14 martie 1978 privind declararea și recunoașterea valabilității căsătoriilor.

În temeiul Convenției de la Haga din 14 martie 1978, soții pot desemna doar una dintre următoarele legi:

1. legea unui stat a cărui cetățenie este deținută de unul dintre soți în momentul desemnării;
2. legea statului pe teritoriul căruia unul dintre soți își are reședința obișnuită la momentul desemnării;
3. legea primului stat pe teritoriul căruia unul dintre soți își stabilește o nouă reședință obișnuită după căsătorie.

Legea astfel desemnată se aplică tuturor bunurilor acestora.

Cu toate acestea, independent de faptul dacă soții au desemnat o anumită lege în conformitate cu alineatele anterioare, aceștia pot desemna, în ceea ce privește imobilele sau o parte dintre acestea, legea locului unde sunt situate imobilele respective. De asemenea, aceștia pot să prevadă ca imobilele care vor fi achiziționate ulterior să facă obiectul legii locului unde sunt situate acestea.

În cazul în care părțile nu au optat pentru o anumită lege, instanța va trebui să determine care a fost opțiunea tacită a acestora. Există o prezumție pentru legea internă a statului pe teritoriul căruia aceștia își stabilesc prima reședință obișnuită după căsătorie.

Cu toate acestea, în următoarele cazuri, regimul matrimonial este reglementat, conform Convenției de la Haga din 14 martie 1978, de legea internă a statului a cărui cetățenie comună o au cei doi soți:

1. în cazul în care declarația prevăzută la articolul 5 a fost făcută de către statul în cauză, iar efectul acesteia nu este exclus prin alineatul (2) de la articolul respectiv;
2. atunci când statul respectiv nu este parte la convenție, când legislația sa națională este aplicabilă în temeiul dreptului său internațional privat și când soții își stabilesc prima lor reședință obișnuită după căsătorie:

a) într-un stat care a făcut declarația prevăzută la articolul 5

sau

b) într-un stat care nu este parte la convenție și al cărui drept internațional privat prevede, de asemenea, aplicarea legislației lor naționale;

3. în cazul în care soții nu își stabilesc pe teritoriul aceluiași stat prima lor reședință obișnuită după căsătorie.

În cazul în care nu există o reședință obișnuită a soților pe teritoriul aceluiași stat și în lipsa unei cetățenii comune, regimul lor matrimonial face obiectul legislației interne a statului cu care, ținându-se cont de toate circumstanțele, regimul respectiv are cea mai strânsă legătură.

Schimbarea în mod voluntar a legii aplicabile va fi posibilă în măsura prevăzută de noua lege aleasă.

3.7 Testamente și succesiuni

Dispozițiile Regulamentului (UE) nr. 650/2012 din 4 iulie 2012 se aplică succesiunilor deschise începând cu 17 august 2015. Articolul 21 din regulament desemnează legea statului în care defunctul își avea reședința obișnuită la momentul decesului ca fiind legea aplicabilă succesiunii în ansamblul său.

Succesiunile deschise înainte de 17 august 2015 continuă să fie reglementate de normele luxemburgheze privind conflictul de legi.

- Succesiunea legală

În Luxemburg, succesiunea este divizată în mai multe mase: o masă mobilă și una sau mai multe mase imobiliare. Pentru a stabili dacă un bun este mobil sau imobil, trebuie aplicată legea forului.

Succesiunea mobilă este reglementată, în principiu, de legea din ultimul loc de domiciliu al defunctului la momentul decesului acestuia. Domiciliul se stabilește în conformitate cu normele prevăzute în Codul civil.

Succesiunea imobiliară este reglementată de legea statului unde se află fiecare dintre clădirile în cauză.

- Succesiunea testamentară

În principiu, statutul personal este cel care reglementează capacitatea generală de a dispune pentru cauză de moarte. Cu toate acestea, incapacitățile specifice intră sub incidența dreptului succesoral. Capacitatea generală de a fi beneficiar al unei donații intră sub incidența legii personale.

3.8 Proprietatea reală

În conformitate cu dispozițiile articolului 3 din Codul civil, proprietatea imobiliară este determinată de legea statului în care se situează bunul respectiv. Acest lucru este valabil, de asemenea, în ceea ce privește conținutul drepturilor reale de care pot fi afectate, crearea și transmiterea acestora și regimul de uzucapiune.

3.9 Insolvența

În afara domeniului de aplicare a Regulamentelor (UE) nr. 1346/2000 și (UE) 2015/848 privind falimentul, se aplică legea din locul de deschidere a procedurii de faliment.

Aceasta se aplică efectelor tuturor procedurilor colective deschise în Luxemburg și celor declarate în străinătate. Cu toate acestea, în ceea ce privește efectele specifice ale falimentului uneia dintre părți asupra drepturilor care pot fi invocate de celălalt contractant, se aplică legea statului în care a fost pronunțat falimentul.

Jurisdicția legii menționate se limitează la efectele specifice și nu se extinde la toate aspectele operațiunii afectate de faliment.

Ultima actualizare: 11/01/2024

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.